

Утвърдена със Заповед № РД-75/22.04.2024 г.
от директора на НЕЛК

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА НА ЛЕКАРИ, КОИТО ЗА ПЪРВИ ПЪТ СА ВКЛЮЧЕНИ В ТЕЛК, В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЧЛ. 14, АЛ. 3 ОТ ПУОРОМЕРКМЕ И § 43 ОТ ПМС № 47 ОТ 13.03.2024 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПУОРОМЕРКМЕ

ПРИСЪСТВЕНА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ В НЕЛК

Обучение по „Медицинска експертиза“

Обект на обучението в НЕЛК са лекари, включени за първи път в съставите на ТЕЛК.

Продължителност на обучението: 24 часа

УЧЕБЕН ПЛАН

Вид на занятията/заеетостта	Хорариум, часа	Извън-аудиторна заеетост	Общо часове
А. Лекции	8		8
Б. Семинари/практически упражнения		13	13
В. Практически изпит			1
Г. Изходящ тест			2
Общо			24 ч.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с националното, европейско и световно законодателство, основна грижа на държавата и работодателите е създаване на здравословни и безопасни условия на труд във всички сфери на икономиката.

Осигуряването на здравословен начин на живот и насърчаването на благосъстоянието на всички хора, във всяка възраст, са важни компоненти на устойчивото развитие. Световната здравна организация (СЗО) определя здравето, като основна индивидуална, обществена и институционална ценност – един от основните компоненти на националната сигурност, всеобща грижа и споделена отговорност.

Съществен елемент от Националната здравна стратегия е качествената и своєвременна медицинска експертиза при спазване на основните принципи и критерии, залегнали в нормативната уредба и при съблюдаване на етичните норми в медицината.

Предоставяне на висококвалифицирана експертиза и знания в областта на медицинската експертиза, под ръководството на Министерство на здравеопазването, в сътрудничество с останалите органи на медицинската експертиза и активно участие в процесите на оптимизация на модела за медицинска експертиза.

В тази връзка дейността на НЕЛК е насочена към развитие и усъвършенстване на медицинската експертиза, като част от националната система на здравеопазването и в съответствие с основните приоритети в Националната здравна стратегия 2030 на Република България.

Програмата за присъствено обучение по медицинска експертиза в НЕЛК на лекари, които за първи път са включени в състава на ТЕЛК, е разработена в изпълнение на чл. 14, ал. 3 от ПУОРОМЕРКМЕ и § 43 от ПМС № 47 от 13.03.2024 г. за изменение и допълнение на ПУОРОМЕРКМЕ.

Програмата е насочена към запознаване с организацията на работата на органите на медицинската експертиза - лекуващ лекар/лекар по дентална медицина, ЛКК, ТЕЛК и НЕЛК и на регионалните картотеки на медицинските експертизи. Акцентира се към формиране на практически умения на обучаващите се, свързани с прилагане на Методика за прилагане на отправните точки за оценка на ТНР/ВСУ в проценти към Приложение № 2, към чл.63, ал.3 от Наредбата за медицинската, процедури по освидетелстване пред ТЕЛК, видовете жалби подавани пред НЕЛК.

Подобаващо място е заделено на правната уредба и запознаване с основните нормативни документи, касаещи извършването на медицинската експертиза.

II. ЦЕЛИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма има за цел да въведе обучаващите се в познаване на изискванията по медицинска експертиза, касаеща, експертиза на временната неработоспособност; издаване на болничен лист при общо заболяване, трудова злополука, професионална болест, аборт, належащ медицински преглед и изследвания и при трудоустрояване, бременност, раждане и осиновяване, карантина, за гледане на болен член от семейството за придружаване за изследване и лечение в чужбина; определяне на характера за заболяванията; актуализиране на познанията относно нормативната уредба, касаеща медицинската експертиза и промените ѝ във времето, унифициране на критериите за оценка на трайно намалената работоспособност/вид и степен на увреждане при извършване на експертизата в ТЕЛК и в НЕЛК, с оглед редуциране на обжалванията при неправилно постановени ЕР на ТЕЛК.

Да формира практически умения, необходими при осъществяване на ежедневните задължения.

III. ЗАДАЧИ

Поставената цел се осъществява чрез:

- Използване на съвременни методи, включващи ресурсно осигуряване на обучителните материали, включен в учебната програма. В обновения сайт на НЕЛК <https://www.nelk.bg/obuchenie-lekari-telk>, са посочени всички възможности и начини за реализиране на обучителни програми, а в рубриката „Практически насоки“ периодично се актуализират насоки и казуси в медицинската експертиза;

Стимулиране работата в различните форми на самообучение/практическо обучение и разглеждане на казуси от съществуващи ТЕЛК комисии на територията на лечебното заведение или други лечебни заведения, срещи с председателите на ТЕЛК комисии, включително задаване на конкретни въпроси по електронен път към председателите на специализираните състави на НЕЛК;

- Формиране на умения по откриване на конкретна информация от предоставената нормативна база, касаеща медицинската експертиза;

Прилагане на придобитите знания при осъществяване на ежедневните задължения в практиката.

IV. ПРЕДВАРИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ

Обучаващият се лекар следва да притежава основни познания в областта на медицинската експертиза.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРОГРАМАТА

1. Обучаващите се лекари трябва да знаят и да могат на базата на усвоения обем от знания по време на самообучението да придобият първични медицински, технически и юридически знания и умения, свързани с осъществяване на медицинска консултация по вида медицинска специалност, като елемент на медицинската експертиза и да могат да изготвят експертно заключение по водеща медицинска диагноза и придружаващи заболявания, като докладчици по експертно решение.

Установяването на предварителните знания и умения на обучаващите се лекари по учебната програма, тяхната способност за усвояване на материала, мотивите и интересът към медицинската експертиза са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи.

За установяването на входното ниво на обучаващите се лекари се използват различни форми като: дискусии, решаване на практически казуси и тестове. Според получените резултати от тестването на обучаващите се лекари за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

2. Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване

2.1. Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по учебната програма.

Лекциите по учебната програма се провеждат по начин, по който обучаващите се лекари биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко представяне, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на лекарите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

2.2. Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия по учебната програма.

Семинарните занятия по програмата следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения, лекарите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации, отговарящи на конкретни условия. Същевременно в процеса на провеждане на упражнения се акцентира върху водещите и основни теми в учебната програма.

По време на упражненията се представят конкретни примери, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е обучаващите се да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията се поставят задачи на обучаващите се, върху които трябва да подготвят примерно експертно решение при конкретна водеща диагноза и придружаващи заболявания, които са обект на разглеждане в изнасяните лекции или на обсъждане в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане.

VI. МЕТОДИКА НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на лекарите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено със система от критерии за оценка представена в табличен вид.

1. Оценяване на знанията на обучаващите се:

Обучението завършва с изпит в края на учебната програма. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. Курсът на обучение по медицинска експертиза включва провеждане на входящ контрол и текущ на всяко практическо занятие. Текущият контрол изгражда в курсиста отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи обсъжданата тема в семинарните занятия;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададените казуси;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

2. Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на изготвеното експертно заключение;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при решаване на конкретни медицински казуси.

Система от критерии за оценка:

№	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите
1.	Присъствие на лекционен модул.	Усвояване на теоретични знания.
2.	Модел за постановяване на експертно решение на ТЕЛК (ЕР на ТЕЛК) - попълване на първа страница на реквизитите на ЕР на ТЕЛК.	Усвояване на практически знания - оценка, дата на инвалидизиране (ДИ), срок на инвалидност (СИ), трудова препоръка, диагноза.
3.	Формулиране на мотивна част от ЕР.	Проучване на конкретен медицински казус и доклад по мотивната част на ЕР.
4.	Изготвяне на ЕР (ТНР/ВСУ)	Проучване на конкретен медицински казус и изготвяне на ЕР.
5.	Експертиза на временната неработоспособност - общи правила за издаване на болнични листове.	Усвояване на практически знания по издаване на болничен лист при общо заболяване, трудова злополука, професионална болест, аборт, належащ медицински преглед и изследвания и при трудоустрояване, бременност, раждане и осиновяване, карантина, за гледане на болен член от семейството за придружаване за изследване и лечение в чужбина.
6.	Участие в дискусии, решаване на казуси.	Семинарни/практически занятия и участие в обсъждания.
7.	Практически изпит - изготвяне на експертно решение.	Оценяване - правилно изготвено ЕР (конкретността и задълбочеността на знанията).
8.	Изходен тест за проверка на текущите знания.	Оценяване - брой верни отговори (конкретността и задълбочеността на знанията).

Обучаващите се получават удостоверение след проверка правилността на изготвеното от тях експертно решение и след попълване на изходен тест за проверка на усвоените знания.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в срок от 3 месеца.

Обучаващите се, се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

VII. КОМПЕТЕНЦИИ

Успешно завършилите обучението по тази програма лекари, следва да придобият следните компетенции:

Да познават изискванията по медицинска експертиза, касаеща:

- Експертиза на временната неработоспособност;

- Издаване на болничен лист при общо заболяване, трудова злополука, професионална болест, аборт, належащ медицински преглед и изследвания и при трудоустрояване, бременност, раждане и осиновяване, карантина, за гледане на болен член от семейството, за придружаване, за изследване и лечение в чужбина;

- Определяне на характера за заболяванията;

- Да придобият трайни познанията относно нормативната уредба, касаеща медицинската експертиза и промените ѝ във времето;

- Да познават и прилагат критериите за оценка на трайно намалената работоспособност/вид и степен на увреждане при извършване на експертизата в ТЕЛК и в НЕЛК, с оглед редуциране на обжалванията при неправилно постановени ЕР на ТЕЛК.

ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА (МОДУЛИ)

А. ЛЕКЦИОНЕН МОДУЛ

Б. СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ ПО МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА /ПРАКТИЧЕСКО ОБУЧЕНИЕ

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИТЕ ПО ЧАСОВЕ

ПЪРВИ ДЕН

Начало 08.00 - 08.15 ч.

Откриване на обучението от директора на НЕЛК.

От 08.15 до 09.30 ч.

Запознаване на обучаващите се с основни нормативни документи, касаещи извършването на медицинската експертиза (Закон за здравето, ПУОРОМЕРКМЕ, организацията на работата на органите на медицинската експертиза).

Обзор на нормативните документи:

1. Закон за здравето

2. Правилник за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (ПУОРОМЕРКМЕ)

Запознаване с устройството на органите на медицинската експертиза.

Запознаване с организацията на работата на органите на медицинската експертиза - лекуващ лекар/лекар по дентална медицина, ЛКК, ТЕЛК и НЕЛК.

Запознаване с работата на регионалните картотеки на медицинските експертизи.

От 09.30 до 09.45 ч.

Почивка

От 09.45 до 11.15 ч.

Запознаване на обучаващите се с основни нормативни документи, касаещи извършването на медицинската експертиза (Наредба за медицинската експертиза).

Обзор на нормативните документи:

1. Наредба за медицинската експертиза (НМЕ)

Експертиза на временната неработоспособност - общи правила за издаване на болнични листове.

Условия и ред за установяване на временна неработоспособност.

Издаване на болничен лист при общо заболяване, трудова злополука, професионална болест, аборт, належащ медицински преглед и изследвания и при трудоустрояване, бременност, раждане и осиновяване, карантина, за гледане на болен член от семейството за придружаване за изследване и лечение в чужбина.

От 11.15 до 11.30 ч.

Почивка

От 11.30 до 12.30 ч.

Определяне на характера за заболяванията - професионален или общ. Обучението се осъществява с участието на специалистите по трудова медицина и професионални болести.

От 12.30 до 13.30 ч.

Обедна почивка

От 13.30 до 14.30 ч.

Експертиза на трайно намалената работоспособност/вид и степента на увреждане (ТНР/ВСУ).

Модел за постановяване на експертно решение на ТЕЛК (ЕР на ТЕЛК) - попълване на първа страница на реквизитите на ЕР на ТЕЛК - оценка, дата на инвалидизиране (ДИ), срок на инвалидност (СИ), трудова препоръка, диагноза. Попълване на втора страница на ЕР на ТЕЛК - пропеедевтична част: професионален маршрут, анамнеза, статус, необходими изследвания, диагноза, оценка, ДИ, СИ, трудова препоръка.

От 14.30 до 15.30 ч.

Методика за прилагане на отправните точки за оценка на ТНР/ВСУ в проценти към Приложение № 2, към чл.63, ал.3 от Наредбата за медицинската експертиза.

Определяне на срок на инвалидността.

Определяне на дата на инвалидизиране.

От 15.30 до 15.45 ч.

Почивка

От 15.45 до 16.30 ч.

Експертиза по повод причинна връзка – трудова злополука, гражданска инвалидност, военна инвалидност, професионална болест.

Експертиза при внезапно починало лице.

Задачи за самоподготовка:

Запознаване с нормативни документи:

1. Кодекс за социално осигуряване - чл.98;

2. Наредба № 5 от 20.02.1987 г. за болестите, при които работниците, боледуващи от тях, имат особена закрила, съгласно чл. 333, ал. 1 от Кодекса на труда;

3. Наредба № 4 от 2016 г. за заболяванията и отклоненията, при които не може да се заема длъжност на педагогически специалист;

4. Наредба за трудоустрояване.

ВТОРИ ДЕН

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ ПО МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА/ПРАКТИЧЕСКО ОБУЧЕНИЕ

От 08.00 до 09.30 ч.

Практическо обучение, решаване на конкретни казуси, дискусии по темата с лекари от НЕЛК. Запознаване на обучаемите с дейността на специализираните състави (СС) на НЕЛК.

От 09.30 до 09.45 ч.

Почивка

От 09.45 до 12.30 ч.

Практическо обучение, решаване на конкретни казуси, дискусии по темата с лекари от НЕЛК. Запознаване на обучаемите с дейността на специализираните състави (СС) на НЕЛК.

От 12.30 до 13.30 ч.

Обедна почивка

От 13.30 до 15.00 ч.

Практическо обучение, решаване на конкретни казуси, дискусии по темата с лекари от НЕЛК. Запознаване на обучаемите с дейността на специализираните състави (СС) на НЕЛК.

От 15.00 до 15.45 ч.

Почивка

От 15.45 до 16.30 ч.

Практическо обучение, решаване на конкретни казуси, дискусии по темата с лекари от НЕЛК. Запознаване на обучаемите с дейността на специализираните състави (СС) на НЕЛК.

От 16.30 ч.

Свободно време

Задачи за самоподготовка:

Запознаване с нормативни документи:

- 1. Наредба № 9 от 10 декември 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса;*
- 2. Приложение № 4 (Обхват на медицинските дейности, необходими за насочване на лица до 18 години към териториална експертна лекарска комисия по заболявания) и Приложение № 5 (Обхват на медицинските дейности, необходими за насочване на лица над 18 години към териториална експертна лекарска комисия по заболявания) към Наредбата.*

ТРЕТИ ДЕН

От 8.00 до 09.00 ч.

Практическо обучение, решаване на конкретни казуси, дискусии по темата с лекари от НЕЛК.

От 09.00 до 10.00 ч.

Обжалване на ЕР на ТЕЛК пред НЕЛК. Обсъждане на най-често допусканите пропуски и грешки при постановяване на ЕР на ТЕЛК.

От 10.00 до 10.15 ч.

Почивка

От 10.15 до 11.00 ч.

Практическо обучение, решаване на конкретни казуси, дискусии по темата с лекари от НЕЛК.

От 11.00 до 12.00 ч.

Практически изпит: Изготвяне на експертно решение

От 12.00 до 13.00 ч.

Обедна почивка

От 13.00 до 15.00 ч.

Попълване на изходен тест за проверка на усвоените знания

От 15.00 до 16.00 ч.

Почивка

От 16.00 ч.

Закриване на курса и получаване на удостоверение от участниците.

VIII. КОНСПЕКТ ЗА САМОПОДГОТОВКА

1. Запознаване с основните нормативни документи, касаещи извършването на медицинската експертиза.

1.1. Закон за здравето.

1.2. Правилник за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (ПУОРОМЕРКМЕ).

- Запознаване с устройството на органите на медицинската експертиза.
- Запознаване с организацията на работата на органите на медицинската експертиза - лекуващ лекар/лекар по дентална медицина, ЛКК, ТЕЛК и НЕЛК.
- Запознаване с работата на регионалните картотеки на медицинските експертизи.

1.3. Наредба за медицинската експертиза (НМЕ)

- Експертиза на временната неработоспособност - общи правила за издаване на болнични листове.
- Условия и ред за установяване на временна неработоспособност.
- Издаване на болничен лист при общо заболяване, трудова злополука, професионална болест, аборт, належащ медицински преглед и изследвания и при трудоустрояване, бременност, раждане и осиновяване, карантина, за гледане на болен член от семейството за придружаване за изследване и лечение в чужбина.
- Определяне на характера за заболяванията - професионален или общ.
- Експертиза на трайно намалената работоспособност/вид и степента на увреждане (ТНР/ВСУ).
- Модел за постановяване на експертно решение на ТЕЛК (ЕР на ТЕЛК) - попълване на първа страница на реквизитите на ЕР на ТЕЛК - оценка, дата на инвалидизиране (ДИ), срок на инвалидност (СИ), трудова препоръка, диагноза. Попълване на втора страница на ЕР на ТЕЛК - пропеедевтична част: професионален маршрут, анамнеза, статус, необходими изследвания, диагноза, оценка, ДИ, СИ, трудова препоръка.
- Методика за прилагане на отправните точки за оценка на ТНР/ВСУ в проценти към Приложение № 2, към чл.63, ал.3 от Наредбата за медицинската експертиза.
- Определяне на срок на инвалидността.
- Определяне на дата на инвалидизиране.

□ Експертиза по повод причинна връзка – трудова злополука, гражданска инвалидност, военна инвалидност, професионална болест.

□ Експертиза при внезапно починало лице.

1.4. Кодекс за социално осигуряване - чл.98;

1.5. Наредба № 5 от 20.02.1987 г. за болестите, при които работниците, боледуващи от тях, имат особена закрила, съгласно чл. 333, ал. 1 от Кодекса на труда;

1.6. Наредба № 4 от 2016 г. за заболяванията и отклоненията, при които не може да се заема длъжност на педагогически специалист ;

1.7. Наредба за трудоустрояване;

1.8. Наредба № 9 от 10 декември 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса - Приложение № 4 и Приложение № 5 към наредбата.

КОНТАКТИ:

НАЦИОНАЛНА ЕКСПЕРТНА ЛЕКАРСКА КОМИСИЯ

Адрес: гр. София, 1431

бул. Акад. “Иван Евстратиев Гешов” № 15

Телефон: +359 2 805 3940

Е-mail: info@nelk.bg

Сайт: <https://www.nelk.bg/obuchenie-lekari-telk>

РЪКОВОДИТЕЛ ПРОГРАМА: ДОЦ. Д-Р ДИМИТЪР БАТУРОВ, Д.М.